

Молодий комуніст

ІМ. Д. І. НАЖЕВСЬКОГО

Орган Кіровоградського обкому АКМУ

ГАЗЕТА ВИХОДИТЬ З 1939 РОКУ

Рік видання XVII
№ 22 (2126).

ЧЕТВЕР, 19 лютого 1976 року

Ціна 2 коп.

З нагородою, дівчата!

ПРИКЛАД ТРАКТОРИСТКИ

Було це позаминулого року на районному святі прожару. Молода трактористка Валентина Єфременко з колгоспу імені Леніна була єдиною на той час жінкою-механізатором в районі. Її зустрічали на параді особливо тепло й широким.

Валентина — щиро відомий хлібороб не лише в своєму районі й області, її знають в республіці, а на початку завершального року дев'ятої п'ятирічки в голубому залі «Комсомольської правди» вона разом з молодими землеробами — переможцями країни підписала лист-звернення до всіх молодих трудівників танів із закликом боротися за успішне виконання соціалістичних зобов'язань. Праця і неабияка майстерність, з котрими Валентина Єфременко, як кажуть, «на тир», принесла їй визнання і заслужену шану. В 1973 році восени, комсомолка очолила комсомольсько-молодіжну механізовану ланку по вирощуванню високих врожаїв кукурудзи. Лише хлопці були в новоствореному колективі, і дівчина завагалася: чи зможе стати керівником, згуртувати всіх так, щоб розуміли один одного з півслова.

Члени ланки тоді взяли високі зобов'язання — виростити в наступному році на ста гектарах по сто центнерів кукурудзи в зерні. Всі роботи по догляду

за посівами виконували, як вимагала агротехніка. А коли після збирання підрахували середній урожай з кожного гектара, результат порадував усіх по-справжньому: вийшло по 104,1 центнера зерна. Це була перша перемога ланки, це була і особиста перемога ланкової, на шляху до якої їй довелося витримати нелегкий екзаме́н на майстра кукурудзяного поля, екзаме́н організатора і керівника колективу.

Небувала засуха минулого року, здавалося, мала б знизити оптимізм молодого ланкового. За весну і літо — жодного дощу хоча б з півгодини. Вирочив досвід, дотримання технології вирощування качанності. І ось, навіть в найбільш несприятливий рік, ланка Валентини Єфременко виростила і збрала майже по 70 центнерів кукурудзи в зерні на кожному гектарі.

Від своєї мрії Валентина не відмовляється й нині — дуже хочеться їй добитись 100-центнерного врожаю. Нещодавно на обласному з'їзді молодих переможців соціалістичного змагання в 1975 році вона від імені своїх друзів по роботі дала слово, що нинішнього року вони обов'язково візьмуть цей високі рубіж.

ІЗ ПОКОЛІННЯ ПРАЦЕЛЮБІВ

В трудовій книжці Юлії Євтушенко записи свідчать про

один місце роботи — завод тракторних гідроагрегатів, ділянка виготовлення шестерні тракторних насосів. А стаж у 26-річної молоді робітничий чималий — майже десять років. І за це десятиліття, заліснюючись вірною своєю робітничою професією, своєму колективу, Юлія Євтушенко росла і формувалася як особистість, як типовий представник молодого покоління робітничого класу нашої країни.

Стремління працювати на користь країни, народу, неоди-

Бюро ЦК ВЛКСМ постановило присудити премії Ленінського комсомолу молодим передовикам соціалістичного змагання по Кіровоградській області: Євтушенко Юлії Василівні — шліфувальниці Кіровоградського заводу тракторних гідроагрегатів, Єфременко Валентині Іванівні — ланковій ланки кукурудзозоводів колгоспу імені Леніна Новоархангельського району.

разово виводило Ю. Євтушенко в правофлангові соціалістичного змагання. В 1973, вирішальному, році дев'ятої п'ятирічки, молода робітниця неодноразово ставала переможцем в трудовому суперництві у себе на підприємстві. При хорошій якості виготовлення деталей, вона добивалася високого нормовиробітку — майже щомісяця півтори норми. Партия і уряд високо оцінили самовіддану працю Ю. Євтушенко, нагородивши її за підсумками соціалістичного змагання у вирішальному році п'ятирічки орденом Трудового Червоного Прапора. На заводі тоді з'явився наймолодший орденосець — Юлія було всього 24 роки.

Незабаром у складі делегації від Кіровоградщини Юлія Василівна Євтушенко поїде в Москву на XXV з'їзд КПРС. Своє соціалістичне зобов'язання, взяті на честь наступного форуму комуністів, наймолодший делегат від нашої області виконала на три тижні раніше.

ГОРДІ ЗА СВІЙ ТРУД

Колектив ордена Трудового Червоного Прапора Світловодського заводу чистих металів імені 50-річчя СРСР протягом шістнадцяти кварталів виходив переможцем в соціалістичному змаганні серед підприємств Міністерства кольорової металургії СРСР. Чимала заслуга в цьому заводської комсомолі, яка налічує в своїх лавах близько тисячі членів ВЛКСМ. За успіхи у виконанні завдань дев'ятої п'ятирічки п'ятнадцять комсомольців нагороджені орденами і медалями, 35 юнаків і дівчат удостоєні почесного знака ЦК ВЛКСМ «Молодий гвардієць п'ятирічки». Апаратник цеху № 6 Віталій Жирков і плавильник цеху № 8 Микола Петров заслужили почесне право сфотографуватися біля Прапора Перемоги.

В ході трудового суперництва на честь XXV з'їзду партії молоді підприємства стала ініціатором багатьох цінних починань. «XXV з'їзду — 25 ударних вахт» — з цією ініціативою виступив колектив комсомольсько-молодіжної бригади цеху № 5, де бригадиром Т. Адеркас (групокомсорг О. Лютова). Ставши на ударну вахту під девізом «П'ятиріччю — ударний фініш, XXV з'їзду КПРС — гідну зустріч», комсомольці механічної ділянки цеху

№ 10 досягли в четвертому кварталі 1975 року такого рівня продуктивності праці, який на 6 процентів перевищує середньорічний. А ініціативу спілчан заводу — працювати під девізом «П'ятиріччю — комсомольську гарантію» підтримала молодь всієї області.

З гордістю рапортують з'їздові про свої трудові здобутки молоді новатори. Впровадження у виробництво чотирьохсот їх раппропозицій дало економічний ефект 673 тисячі карбованців, а Олександр Афанасенко удостоєний звання «Кращий молодий раціоналізатор республіки».

По-ударному почавши десяту п'ятирічку, юнаки та дівчата нашого підприємства прагнуть досягти ще вищих рубежів, зробити вагомий внесок у виконання завдань, які поставив XXV з'їзд КПРС.

П. ЄРЕМЕНКО — апаратник цеху № 6, нагороджений знаком ЦК ВЛКСМ «Молодий гвардієць п'ятирічки», В. ЛОМОНОС — ударник комуністичної праці, Г. СТАРОСТЕНКО — володар значка «Ударник 1975 року» та ще 17 переможців соціалістичного змагання на честь XXV з'їзду КПРС.

ВІД З'ІЗДУ ДО З'ІЗДУ

Невтомне піклування Комуністичної партії і Радянського уряду про дальшу інтенсифікацію колгоспного виробництва, розширення машинно-тракторного парку, вдосконалення всієї системи суспільних відносин на селі підіймає до творчої праці мільйони сільських трудівників. Це не тільки забезпечує дальше зміцнення економіки колгоспів, а й значно змінює соціальне обличчя села. Завдяки добре налагодженій ідейно-виховній роботі партійної і комсомольської організації колгоспники все глибше усвідомлюють, що добросовісно і чесно виконуючи свої обов'язки, вони тим самим беруть активну участь у комуністичному будівництві, що їх особистий достаток залежить від суспільного багатства всієї країни.

За роки радянської влади на селі виросли нові люди — невідомі в своїй духовній красі: ідейно переконані, віддані справі партії і народу, працьовиті, освічені. Це — закономірний результат розвитку соціалістичного суспільного ладу, утвердження нашого, радянського способу життя.

Звичайне колективне господарство «Дніпро» Онуфріївського району. Розповідь, яку вміщуємо сьогодні, про його людей з їх долями, помислами і вчинками в певній мірі висвітлює багатогранний спосіб життя радянського народу — явище воістину прекрасне, нескінченне в своєму розвитку, народжене світлим ідеями Жовтня.

Див. 2 стор.

СЕЛО
НА
НАШІЙ
УКРАЇНІ

КОМСОМЛЬСЬКО - МОЛОДІЖНА ТРАКТОРНА БРИГАДА КОЛГОСПУ «ЖОВТЕНЬ» НОВОМІРНОРОДСЬКОГО РАЙОНУ В РАХУНОК П'ЯТОЇ ДЕСЯТОЇ П'ЯТИРІЧКИ ТРУДИТЬСЯ НЕ ПРОСТО ДРУГІЙ МІСЯЦЬ, У ХЛОПЦІВ СВІТІ КАЛЕНДАР: ПОПЕРЕДНЮ П'ЯТИРІЧКУ ВИКОНАЛИ ЗА ЧОТИРИ РОКИ. ЗАРАЗ ДБАЮТЬ ПРО МАЙБУТНІЙ ХЛІБ: ВЗЯЛИ АКТИВНУ УЧАСТЬ У СІНГОЗАТРИМАННІ. ДЛЯ ЦЬОГО ЇХ БРИГАДА ВИГОТОВИЛА БІЛЬШЕ ПІВТОРИ ТИСЯЧІ ШІПТІВ. ДО ВЕСНЯНОЇ СВІТІ ГОТУЮТЬ І СВОЮ ТЕХНІКУ — ЗОВОБ'ЯЗАЛИСЯ ПОСТАВИТИ ЇЇ НА ЛІНІЙКУ ГОТОВНОСТІ ДО ПОЧАТКУ РОБОТИ XXV З'ІЗДУ КПРС.

НА ФОТО: ЧЛЕНІ КОМСОМЛЬСЬКО - МОЛОДІЖНОЇ ТРАКТОРНОЇ БРИГАДИ (ЗЛІВА НАПРАВО): МИКОЛА ГАЛЕТОВ, СЕРГІЙ БУГАЄНКО, ВІКТОР БОБРИШЕВ, ЛЕОНІД ТАРНАВСЬКИЙ.

Фото М. ГЕЛІМАНА.

«Велику справу — будівництво комунізму неможливо рухати вперед без всебічного розвитку самої людини. Без високого рівня культури, освіти, суспільної свідомості, внутрішньої зрілості людей комунізм неможливий, як неможливий він і без відповідної матеріально-технічної бази».

Л. І. БРЕЖНЕВ.

Культура поля завжди йшла разом з культурою людини.

ТІМІРЯЗЕВ.

Впевненість — риса господаря

Свято для очей: за ніч випав сніг, і древня земля нібито помолодшала у цій вишуканій білосніжній святковості, розсунулись видноколя і далекий лівий берег Дніпра на якусь мить став ближчим. Хвилями пагорбів котилось до обрію поле: воно мов живе — коливається підходом нового дня.

В центрі села мимоволі зупиняюсь. Ліворуч — двоповерховий будинок контори колгоспу «Дніпро», сільрада, праворуч — магазини промислових і продуктових товарів, «Книжки», кафе; далі — будинок культури. А посередині — велика площа — меморіал, який увічнює пам'ять воїнів-визволителів. Застигли на варті тополі, вузлуваті каштани, вічнозелені, як людська пам'ять, стоять ялинки. Святе місце!

Обабіч вулиці Шевченка розбігаються у різні боки замислені ліхтарі. Заходжу до контори і одразу відчуваю, що прокинувся не так вже й рано, бо життя тут закипіло ще до перших висвітків. Ось двері кабінету голови колгоспу Петра Яковича Зайвого. Трохи відчинені, людей у нього повно. Дослуховуюсь. Розмову вловити важко. Чути лише окремі слова, уривки фраз: «Технологія обладнання...», «Контроль...», «Корми...», «Доцільніше перебудувати...». Виходить майже як у німому кіно: очі, губи, міміка, жести — все так чи інакше інформує про хід розмови, настрої, емоції. Обличчя зосереджені, збуджені, заклопотані, напружені і жодного — байдужого. У всіх цих різних обличчях — одна характерна риса, котра їх зближує і не тільки, мабуть, зовнішньо. Це — впевненість. Впевненість у своєму слові, у справі, що стоїть перед ними. Впевненість у тому, що здобує — лише початок вели-

кого професійної якості, громадянської зрілості. Старе — там добре, де нас нема — вмерло. Там добре, де ми, ті, хто це добро творить. Гадаю, що у цій зростаючій свідомості, у подальшому її розвитку — один з основних резервів підвищення продуктивності праці у десятій п'ятирічці.

То вже потім оцими спостереженнями і думками своїми поділився зі мною секретар парткому Микола Іванович Сокур. А того дня я вдивлявся у незнайомі обличчя і намагався уявити собі образ голови колгоспу, який проводив тоді звичайнісіньку ранкову планірку. Про П. Я. Зайвого вже доводилось чути: до суворості принципів, вимогливий, але справедливий. І ще — вдумливий і розумний організатор, знає і любить людей, психолог великою мірою. Сидить він зараз, підперши, мабуть, лівою рукою підборіддя, уважно слухає (він уміє слухати людей), робить по ходу розмови нотатки, зосереджено дивиться на того, хто говорить, не перебиває, лише інколи вставляє слово: просить бути конкретнішим.

Вдивляється, у людей — різні обличчя: тут виріс, закінчив школу, його знають всі і він всіх. Он дядько Сергій Сокур, мабуть, пам'ятає, як колись лаяв майбутнього голову колгоспу за молоді недбалість на скиртуванні соломом. П'ятьох синів виростив дядько, і всі — тут, біля своєї землі клопочуться у полі, на фермі, на будівництві. Дорога людина. Кожен його син — приклад у роботі, на кожній з них можна покластися. Особливо на Івана. Молодий хлопець, вчор-

шавки за класність, за стаж роботи механізатором — 25 876 карбованців і за роботу на одній машині — 3497. Чесно зароблені гроші. Зароблені не тільки вмінням, а й зростаючою свідомістю кожного. Про що ж іще думає керівник колективу? Можливо, про те, що за ці 5 років у селі з'явилося чимало нових професій, про які раніше навіть не чули: технолог виробництва, лаборант, стерилізатор вакуумних котлів — лише на консервному заводі, можливості котрого посправжньому розгорнуться у десятій п'ятирічці. Або: майстер-обкатник двигунів, чи майстер-наладчик машинного доіння,

мене з путі, — каже він, — неможливо, з підлітка працюю. Зрозумів, що треба завжди триматись свого берега, все життя пізнавати свою роботу». Головний трудовий стимул охарактеризував теж стисло: «Треба думати про авторитет вже зараз, коли є здоров'я і сили, щоб на старість не червоніти. Тому й працюю на совість».

Він не перебільшував. Петро Якович ще в конторі відкрив мені невеличкий секрет: Коваленка за роботи по боротьбі з ерозією ґрунтів нагороджено медаллю ВДНГ.

Я хочу зосередити увагу на стимулі його роботи: «Треба думати про авторитет». Слова

СЕЛО НА НАШІЙ УКРАЇНІ

невипадкові і змогли, гадаю, народитись лише у нашому сьогоденні, коли авторитет завоюваний працею, моральні переваги від нього часто-густо домінують над матеріальною зацікавленістю і сприяють вирішенню господарських і політичних завдань. Ще одна нова риса у колективному обличчі сьогоденного села. Ще один здобуток п'ятиріччя.

Не може не думати Петро

Дружина Коваленка Ганна Михайлівна працює на консервному заводі. Двоє дітей: Валентина — учениця 4-го класу і Миколка — другокласник. Живе з ними й стара мати Олена Євментіївна.

А прийшов я до Коваленків, щоб ближче довідатись, як живе так звана «середня» сім'я цього колгоспу. З вулиці мені відкрилось просторе і добре уходжене подвір'я. Великий, з світлої силікатної цегли будинок. Садов, у глибині двору — літня, теж цегляна, кухня, поєднана з гаражем. «Москвич-412» — новий. Виблизкує заводською фарбою. А праворуч при вході — сарай під соломою. Не гармонус. Господар погоджується: сарай треба перекрити, бо виходить він прямо на вулицю. Є рішення сім'ї ради щодо цього. Є наказ. Та

Оті 500—600 карбованців — матеріальна основа майбутніх, як сказав Петро Федорович, «фундаментальних сімейних рішень», в яких, як я помітив, доцільність і певна традиція у злагоді з вимогами сьогоденного дня. А найближчі плани, найбільша сімейна турбота зараз — придбати шифер і перекрити сарай, бо він, на жаль, псує загальне обличчя рідного села.

Закономірна несподіваність або можливості кар'єри

— Ким би ви хотіли стати?
— Агрономом.
— З кого ви хотіли б робити своє життя?
— Грека Олександра Степановича.

(З відповідей на запитання анкети учениці 9-го класу Куцеволівської середньої школи Л. Дрібніної).

цій необхідності, віддаючи всю свою енергію задля досягнення мети. Ніщо не робиться за волею хвилини. Воля людини, її свідомість і переконаність — ось істинні творці особистого і всезагального щастя.

Батько Олександра Степановича Грека — бухгалтер, мати — колгоспниця, старший брат Григорій — механізатор. А він з дитинства мріяв стати агрономом і цю мрію помітили інші. У школі був секретарем комсомольської організації. Енергійний. Вольовий. І майже фанатично працьовитий. В селі я почув таке: «Ніхто у нас раніше Грека не прокидається, ніхто пізніше нього не лягає».

І не тільки в гарячу пору сіва чи збирання врожаю. Звичка дитинства, яка викилась у рису характеру: астигнути зробити щонайбільше.

Закінчив колгоспним стипендіатом Уманський сільськогосподарський інститут. Одразу по тому його призначили головним агрономом. Гадаю, що в даному випадку реальною необхідністю співпала з внутрішніми можливостями людини, і відбулась ота закономірна несподіваність. Так, для деякого це було несподівано. У Куцеволівці дивились по-іншому:

І книги — супутники вічні...

— Де це ви, Марійко, всім сімейством? Чи не на недільні вареники до куми?

— Та ні, до зони відпочинку. (З діалогу, почутого в Куцеволівці).

Комунгосп колгоспний у середньому за рік робить послуг для населення на 34—36 тисяч карбованців.

(Статистичні дані).
Кожний дорослий мешканець села, висадив не менше 20 дерев.

(Неточні дані, зменшені).

Дерева тут ростуть скрізь: понад Кременчуцьким водосховищем — сосни, ялинки, вільхи — ліс вже цілий з своєю дичиною, грибами і птахами; у селі — тополі, каштани, бере-

БІБЛІОТЕКА

монтують, і дрова. На все це колись гроцінний час. Багато бібліотек. Їх фонд перебільшує фонд сільськогосподарських машини двох і більше книг, якими вони користуються. Це — теж тра-

жаю, — говорив мені секретар парткому, — що за роки у наших людей нова і дуже потрібна привчилися (а точніше, привчаються) родинно відпочивати. Важити: в селі цей час чимало своїх спеціальностей. Та добре, коли його можна спокійно відпочинку, отієї спільності, яка є у праці. Досягти її — наша мета.

Кіровоградський парк безкоштовно передав колгоспу свої атракціони. Планувалось, що розмонтувати і перевезти їх будуть не менше двох тижнів. Куцеволівські ентузіасти — комсомольці і молодь — зробили за два дні. Яка то була радість для дітей.

Відпочивають тут сім'ями: біля водосховища, у своєму парку, або в Криму чи на Кавказі, куди щороку їздять на власних автомашинах.

Не хлібом єдиним живе людина. Це справедливо лише у тому випадку, коли в сім'ї, у державі є на столі хліб. А він сьогодні є. Є до хліба і більше. У Куцеволівці на весілліх пов'язують родичів і гостей хустками вартістю не менше 4—5 карбованців. Достаток. Вистачає і на хустки, і на святкові столи. Є у селі й свої співаючі родини. Скажімо, сім'я агронома Миколи Григоровича Олифіра. Люблять музику батьки, дев'ятикласниця Тамара чудово співає, не раз займала призові місця на районних і обласних оглядах-конкурсах, її вже помітили спеціалісти. Грає, співає, танцює молодший син Сашко.

І все-таки, — сказав Микола Іванович Сокур, — нас не задовольняє робота обох клубів — і колгоспного, і сільськогосподарського, хоча й займаємо видні місця на районних оглядах. Бо клуби поки не стали центром духовного буття на селі. Поодинокі концерти, тематичні конференції, виступи заїжджих артистів — цього сьогодні замало. Потрібні, перш за все, свої професіонали: музиканти, режисери, хореографи. А їх у нас, на жаль, нема. Упущення наше. Найближчим часом необхідно й на парткомі, й на

ЦЕНТР СЕЛА.

сьогодні йшли, бо «Дніпро» — один з чотирьох колгоспів області достроково виконав план п'ятирічки. Всіма показниками. Значно зріс валовий дохід. Лише чистий прибуток у 1974 році становив 1400 тисяч карбованців. За п'ять років державі продано 7866 тонн зернових, а це — виконання плану на 150,2 процента. План продажу молока виконано на 109,6 процента. Яєць (головна галузь спеціалізації) за п'ять років при плані 19 725 тисяч продано 20 612 тисяч штук. А ще в 1971 році з запланованих 3175 тисяч колгосп недодав 374 тисячі штук яєць. Зараз рентабельність цього виду продукції при плані 22,4 процента становить 38,1. Загальна рентабельність виробництва зросла на 4 проценти.

Отак ідуть люди Куцеволівки плече до плеча, виборюючи такі високі показники. Люди за кожною десятою надпланового процента. Із своїми родоцями й болями. Багато людей — творців, яких об'єднує одна спільна риса — впевненість у слові, у справі, котра стоїть за ним.

— Знаєте, я вважаю: одним з головних наших здобутків є те, що за ці п'ять років у нас слово «коллектив» перестало бути абстракцією. Так, так. З'явилась, я б сказав, глибоко усвідомлена спільність, котра базується на почутті відповідальності кожного окремого робітника, починаючи від голови господарства до рядового, за доручену ділянку робо-

тому Т-15 обслуговувати як фабрику. Зерплате висіка. І не важко, і часу багато залишалося вільного: у вісім ранку прийшов на роботу, а о п'ятій вечора — додому. Та коли колгоспу конче потрібні стали механізатори на важкі машини, першим пересів на Т-150, хоча і заробітки спочатку знизились, і працювати в гарячу пору доводилось від зорі до зорі. Усвідомлення того «треба» і стало головним стимулом у виборі місця роботи. А скільки таких людей у господарстві! Дорогі люди!

Або сидить он Володимир Маркович Яковенко. Комбайнер. Член парткому. Кавалер ордена Трудового Червоного Прапора. Прийшов у Куцеволівку 15 років тому з Донбасу, з шахти. Чого тільки не було... А зараз шанована людина в селі. Це ж він на одних зборах сказав: «Все залежить від нас, від людей». Точно сказав. Бо купа тут на чорноземі земля. Зате щедрі на віддачу люди. Молоді особливо, комсомольці. Анатолій і Володимир Сапіги, Микола Зайвий, Микола Робота, Петро Махтай — трактористи, опора господарства. Он він, Петро, сміється. Та ще й як — самому хочеться розсміятися (ні, посміхнувся тільки — стримався). Саме той Петро заткнув за пояс механізаторів, що по 25 років за кермом; ніхто так якісно і швидко не збере так швидко і якісно врожаю. Дорогі люди. І, мабуть, голова колгоспу

Вчора. Сьогодні. Завтра.

Середня заробітна плата за 1 людину-день збільшилася у колгоспі «Дніпро» за 5 років на 1 карбованець 56 копійок.

(Статистичні дані). «Я купив собі машину, щоб їздити на роботу».

(Петро Федорович Коваленко, тракторист-бульдозер колгоспу).

Це, по-перше, одна з рис характеру, по-друге, необхідність. XXV з'їзд рідної партії коштує зустрічати гідно. Ритмічно працюють молочнотоварні ферми, і вже закладено добрий фундамент для виконання високих зобов'язань, взятих на перший квартал: з планових 1230 тисяч вироблено майже 800 000 штук яєць. А за цифрами — онову люди. У цьому міст — молода, краща у районі пташниця, комсомолка, депутат селищної Ради Олександра Ругно. Розважлива, трохи сором'язлива. Здоров'я у неї не дуже міцне, і двоє дітей має, а такі зуміла за два роки стати першою. Путівку їй треба до санаторію. Обов'язково. За рахунок колгоспу. Заслужила.

Багато думок у голови колгоспу на початку дня, на початку нової п'ятирічки. Радше, що у минулому році здано 82,3 процента молока першим сортом. А треба було б 100 процентів — такі вимоги часу.

Так постановила сімейна рада, такі були можливості бюджету. Середній заробіток становить у сім'ї 220—230 карбованців на місяць. 400—500 карбованців прибутку щороку приносять десять бджолиних родин. 55 соток городу: картопля, огірки, кавуни, помідори тощо — все йде лише для власного вжитку, бо, як сказала Олена Євментіївна, мати Коваленка, треба п'ять ротів нагодувати.

— Ні в чому собі не відмовляємо, — сказав Петро Федорович, — додав, — гроші не режимемо, не любимо цього, бо ж живемо не задля грошей. — Купуємо все необхідне, — приєдналась до розмови Ганна Михайлівна. — У Петра кілька костюмів, я і діти вдягнені і взуті, хоча, — вона посміхнулася, — взувати їх важко — через тиждень і нові черевички купуй.

— На то вони й діти, — вставив хазяїн. — Ось мені захотілось мати гарну гармошку. Люблю грати. Замовив у доброго майстра, заплатив сто карбованців.

— Як хлопчисько, — вставила мати, яка примостилась у кутку під літографією зимового пейзажу.

— От тобі й на. А як же, мамо, без пісні, адже ви самі розповідали, що без пісні колись і в поле не йшли, а вже на весіллі співали так, що на другому березі Дніпра було чути.

Після всіх запланованих і непередбачених витрат щороку залишається недоторканих 500—600 карбованців. Останнім часом зросли витрати по культурно-масовій «статті»: спорудили новий Будинок культури в селі, а в ньому — нерідко виступають заїжджі артисти, як не піти всією сім'єю. Миколка любить малювати, значить треба олівці, фарби, а Валя більше тягнеться до книжок...

Мощена стежина веде до хати. І ось тут я посправжньому здивувався: під новим цеглинним облицюванням жила стара, щоправда, велика, але дідівська хата з піччю, схожою на пароплав. Раптом подумалося: «Усе вкупи: вчора (дідівська хата), сьогодні (автомашина, сучасні меблі, телевізор, холодильник, газова плита, а головне — господарі — сучасники за характером і складом мислення) і завтра (Валентина і Миколка, які уважно вивчали гостя, зівівши ноги з лежанки)». Петро Федорович, певно, вловив моє здивування і пояснив:

— Могли б, звичайно, перебудувати тут все по-новому, та вирішили купити машину, вона мені потрібна, щоб їздити на роботу, бо сьогодні мій бульдозер на одному полі, завтра на другому... З машиною зручніше, і час економим.

Виявляється ні.

— У нас майбутні інженери, агрономи, зоотехніки чи лікарі сидять ще у четвертому, п'ятому класах, — розповідає директор школи Іван Прокопович Шашло. — То ж коли господарству потрібні, скажімо, інженери, ми називаємо, кого найдоцільніше послати на навчання. Досі не помилялись. Зараз вчиться двадцять сім наших студентів. Серед них майбутні економісти, будівельники, технологи виробництва, люди тих професій, котрі сьогодні і у найближчому завтра потрібні господарству. Звичайно, — веде далі Іван Прокопович, — це можливо заздалегідь повний, а не формальний, підтримці з боку керівництва колгоспу. Воно створило прекрасну матеріальну і професійну базу для профорієнтації учнів, направило до школи одного з кращих виробничників Леоніда Олексійовича Красовського, який повів трудове виховання. Всі головні спеціалісти часті гості в школі і це, вважаю, природно, адже то їх рідна школа, звідки вони пішли у велике життя. Не випадково Люба назвала в анкеті свого земляка взірцем для наслідування. Багато школярів зробили те ж саме, адже факт, що колишні наші випускники тут, на очах у всіх, зробили кар'єру і чимало досягли — найкращий агітатор за наш радянський спосіб життя.

Виходить, що можливості кар'єри обумовлені вимогами сучасного виробництва. Це істина, але не повна, бо треба, щоб ця об'єктивна необхідність співпала з внутрішньою потребою, бажанням іти назустріч екіпажам. Дійсно, всі головні спеціалісти і фахівці середньої ланки — відносно недовані випускники вищих і середніх учбових закладів, колишні студенти колгоспу. І ще одна суттєва деталь: всі вони — корінні, куцеволівські. Тут ростуть ліси, посаджені їх дідами й батьками, переліски і гаї, висаджені ними і їх дітьми. Тут пролягла їх стежина до керма великого сучасного виробництва, імена цих людей відомі далеко за межами села і району. У їхньому службовому рості, інколи поступовому, а подекуди несподівано-швидко, є закономірність, запрограмована у самому способі нашого життя: людям з комуністичною свідомістю, працьовитим, вольовим і енергійним — очолювати трудові колективи.

Він з дитинства волю стати агрономом, як і Люба Дрібницька, котра сьогодні обрала його за приклад для наслідування. І це помітили інші. Перш за все, вчителі. Сашко Грек буде агрономом — ця впевненість (а її, як відомо, в молодому віці не завжди вистачає) передавалась і йому. А може то — везіння, що помітили саме його?

Важка земля випала на його долю: жодного вільного поля, квіти всюди влітку.

Імена цих діячів відомі на всій Онуфріївщині. Комсомольсько-молодіжний корпус МТФ № 2 колгоспу «Дніпро» у минулому році займав перше місце у соціалістичному змаганні серед молодіжних колективів району.

води підмивають ґрунти. Але рідна і від того ще дорожча. Грек не поступається, навіть перед ерозією ґрунтів. Він атакує її щоденно цілим комплексом ретельно продуманих науково обґрунтованих заходів, про які нещодавно доповідав на науковій конференції з цих проблем у Москві.

В районі його зараз називають одним з кращих спеціалістів. А він вважає: головні надбання ще попереду. І це — не сором'язлива скромність, а, скоріше, — внутрішня, суттєва потреба довершеності.

Поле — не чернетка на папері, яку можна переписувати досхочу. Все тут слід передбачити: розробити технологію, організувати ритмічну роботу всієї агрономічної служби колгоспу. Шукає нових, найбільш доцільних сортів для місцевих ґрунтів. Це була його перша п'ятирічка — його екзамени зрілість. І можна без перебільшення сказати, що Олександр Степанович Грек склав його на «відмінно». Адже в показниках, цифрах, надпланових процентах, в отих преміях і надбавках, у зрослому добробуті кожного колгоспника — і його енергія, воля, розум і серце.

І ніякого тут везіння. Нічого несподіваного. Все набагато прозаїчніше. «Пошастити може тільки на дощ чи на спеку, — жартує Грек, — все інше залежить від тебе».

Ось вона формула творця: все залежить від тебе. Її висловлював не тільки Грек. Вона — своєрідна ознака громадянського здоров'я колективу.

Ядро колгоспу — головні спеціалісти і фахівці середньої ланки: комуністи, комсомольці, люди глибоких знань і твердих переконань, односельці — вони створили такий духовний мікроклімат, котрий відіграв найголовнішу роль у формуванні отієї усвідомленої спіль-

Саджати дерева і квіти у Куцеволівці — давня традиція. Пам'ятають, коли, де і хто посадив те чи інше дерево. І ростуть дерева. І ростуть люди. Духовно зростають.

У селі існує культ книги. Переважна більшість людей — читачі своєї бібліотеки: механізатори, доярки, пташники, школярі. І вільний час знаходять, хоч його обмаль. А щоб його було більше, турбуються правління колгоспу, яке крено в цьому зацікавлене. По селу ходить автобус. На роботу людей привозять і відвозять. Працівники колгоспу завжди і колодязь викопують, і

до культури. І чим далі, тим більше. Закономірно. Це ознака нашого зростаючого добробуту. Є зараз усі матеріальні можливості творити не тільки високий хліб, а й не менш високу культуру на селі — час вимагає. Справедливо вимагає. Адже проблеми піднесення ефективності і якості, які поставила партія у десятиріччя, стосуються не лише виробничих процесів, а мають безпосереднє відношення і до ефективності людської культури, якості нашої свідомості і моралі.

Земля обирає своїх рателів і оборонців. Вона мудра, наша древня земля. Вона добра й вимоглива, щедро на віддачу. Ніжна й суворя. Вона багато в чому схожа на людину, яка пестить її. І не дивно — її материнські риси є у кожного з нас.

Хлопцям, котрі йдуть до служби в армію, односельці дають в мішечку рідну землю, политу кров'ю і потом їх дідів і батьків, землю, рясно скроплену людською кров'ю в грозові роки воєн. Сотні, сотні і сотні загиблих лише за цей маленький клаток неосяжної Батьківщини...

З-поміж загиблих — імена комуністів. В той роковий день вони не думали про особисте, уява про своє щастя була найміцніше пов'язана з відповідальністю за долю свого народу, за долю тих, кому випало жити сьогодні. Нове покоління комуністів твердо за своєю цим моральний кодекс своїх попередників. І в цьому знамення часу: всі помисли радянських людей звернені до Комуністичної партії, до її наступного XXV з'їзду. Бо з'їзд партії — це мільйони долів, тисячі біографій, комуністичне завтра людей Куцеволівки.

Юрій КАМІНСЬКИЙ, член обласного літературного об'єднання.

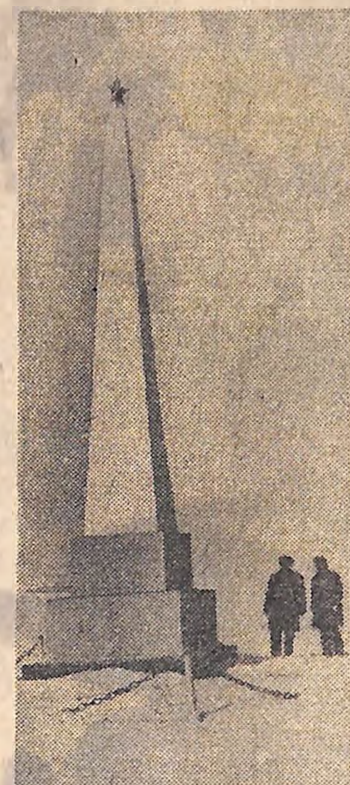

Про зроблене і про плани на завтра розмова голови колгоспу П. Я. ЗАВВОГО з династією хлібодарів СОКУРІВ. Шоправда, двох з них (Миколу і Павла) не було цього дня у селі. На фото сидять: голова династії С. І. СОКУР і голова колгоспу. Стоять (зліва направо): Іван, Володимир, Григорій.

ти, на взаєморозумінні, на осмисленні важливості і необхідності всього того, що робиться сьогодні і буде творитись завтра. Нині кожен дорожить думкою колективу про нього, про

мимоволі згадує, що за минулий рік було видано 5130 карбованців премії за економію прямих витрат, 29 724 карбованці — за високу якість молока, 10 292 карбованці — над-

Петро Федорович ремонтує, лікує землю, рятує її від ерозії — робота важлива й конче потрібна в цій місцевості. Вдача в нього весела, характер впертий, цілеспрямований. «Збити

Неподалік села, на березі сповного Савуття, височить обеліск воїнам, які загинули при форсуванні Дніпра.

ЗА РОКИ введення початкової військової підготовки в школах області нагромаджено значний досвід роботи з військового навчання і виховання учнів. Вирішуються питання планування і організації навчального процесу, добору військових керівників. Майже 65 процентів з них — офіцери запасу, з середньою і вищою освітою. Це люди з великим життєвим досвідом, високими морально-політичними якостями. А ось в більшості шкіл Бобринецького, Долинського, Компаніївського, Маловисків-

база в Новгородківській № 1, Гайворонській № 1, Маловисківській № 4, Новомиргородській № 2, Новоукраїнській № 4, Волинській, Світловодській № 1, Кіровоградській № 6 середніх школах.

Велику роль в цьому відіграли чотири тури республіканського огляду-конкурсу на кращу навчально-матеріальну базу з початкової військової підготовки і цивільної оборони, в яких активну участь взяли середні школи нашої області. Кубками і грамотами Міністерства освіти УРСР за роки дев'ятої п'ятирічки нагороджені Світловодська № 1, Заліська № 1, Маловисківська № 4, Волинська, Кіровоградська № 2 середні школи. І все ж навчально-матеріальна база в ряді шкіл потребує значного поліпшення і удосконалення. Особливо це стосується окремих шкіл Голованівського, Кіровоградського, Новоархангельського, Новоукраїнського, Онуфріївського, Устимівського районів.

Початкова військова підготовка органічно вилася у систему навчально-виховної роботи шкіл. З її впровадженням більш цілеспрямовано ведеться військово-патріотична робота, певний досвід накопичено у викладанні цивільної оборони — важливої складової частини початкової військової підготовки. Нині в органи народної освіти і школи надходять листи з військових частин про те, що юнаки, які пройшли курс початкового військового навчання, швидко входять в ритм армійського життя і стають відмінниками бойової і політичної підготовки, класними спеціалістами. За останній час такі листи надійшли на адресу Корніївської середньої школи Олександрійського району, Солотвинської середньої школи Гайворонського району, середньої школи № 13 м. Кіровограда (про колишніх випускників Олександра Нечипоренка, Володимира Лішук, Юрія Животовського, Олександра Дем'яненка та інших).

Подібні відгуки є свідченням нагородами військовим керівникам за їх працю.

З кожним роком підвищується рівень і поліпшується методика проведення занять, ширше і активніше використовуються технічні засоби навчання. Військові керівники почали приділяти більше уваги практичним заняттям, під час яких учні вчать володіти зброєю.

В кожному районі і місті є військові керівники, в яких можна почитати, вони справжні майстри своєї справи. Серед них — С. В. Дейнега (Гайворонський район), Л. І. Босига (Маловисківський), М. А. Самченко (Новомиргородський), А. С. Симокоп (Компаніївський), А. М. Цирфа (Новоукраїнський), В. М. Аблон (м. Знамянка), І. М. Дорошкін (м. Світловодськ), О. М. Савенков (м. Олександрія), П. М. Третьяков, О. І. Соколов (м. Кіровоград) та інші.

Важливою і дієвою формою військового навчання і виховання є передбачені програмою п'ятиденні польові заняття з юнаками 9-х класів. Вони проводяться в основ-

ному в масштабі районів і міст шляхом табірних зборів на базі військово-спортивних оздоровчих таборів. В цей час учні перебувають в умовах, наближених до справжніх військових, з армійським розпорядком дня.

Та коли погано налагоджено в цьому напрямку навчальний процес, юнаки, звичайно, не одержують потрібних міцних знань і навичок з початкової військової підготовки. Так, під час перевірки середніх шкіл Новоукраїнського району з 435 учнів (які перевірялися по розділах програми) майже кожен четвертий одержав незадовільні оцінки. Слабкі знання, уміння і навички з цього предмету мають учні Могилівської і Салківської середніх шкіл Гайворонського району (військкерівники Ю. І. Царьов, І. С. Шамаєв), Малишівської і Новоукраїнської № 7 середніх шкіл Новоукраїнського району (М. К. Харьков, М. Т. Вакуленко), Аджамської і Володимирівської середніх шкіл Кіровоградського району (військкерівники Г. А. Ближніков, М. Е. Жарун).

ПІДГОТОВКА молоді до захисту Радянської Батьківщини, до служби в Збройних Силах не обмежується початковим військовим навчанням старшокласників. Важливим завданням педагогічних колективів є виховання у майбутніх воїнів високих морально-політичних і психологічних якостей. В зв'язку з цим значно зросла роль і відповідальність загальноосвітньої школи в справі військово-патріотичного виховання учнівської молоді. Практикуються уроки мужності, походи «Шляхами слави батьків», «Тижні пам'яті героїв». Юнарі беруть участь у військово-спортивних іграх «Зірниця» і «Орля».

В трьох етапах Всеукраїнського огляду військово-патріотичної роботи взяло участь 357 середніх і восьмирічних шкіл. За цей час було відкрито, значно поповнено експонатами 48 музеїв, 101 кімната і 33 куточки бойової і трудової слави, побудовано 68 стрілецьких тирів. Поневіри і школярі разом з комсомольцями і молоддю Кіровоградщини взяли участь в спорудженні 27 пам'ятників, обелісків і меморіальних знаків, встановили імена 1011 воїнів, які загинули в роки Великої Вітчизняної війни. Наприклад, музей бойової і трудової слави Новомиргородської середньої школи № 2 нагороджений грамотою Радянського комітету ветеранів війни.

В багатьох школах проводяться цікаві спортивні змагання: на приз Василя Портика — в Бобринецькому районі, Архипа Маніти — в Ульяновському районі, Івана Копця — в м. Світловодську, на приз підпільної комсомольської організації «Спартак» — в Голованівському районі. З метою кращої підготовки юнаків до служби в Збройних Силах СРСР в дні місячника оборонно-масової роботи в області проведено стрілецькі змагання, в яких взяло участь понад 24 тисячі старшокласників.

Військово-спортивні ігри сприяють більш широкому залученню піонерів, школярів, комсомольців до занять в спортивних секціях, військово-технічних гуртках, вчать колективізму, мужності, допомагають закріпити знання учнів з початкової військової підготовки.

П. ВАНЯШИН,
інспектор шкіл обласно.

ПЕДАГОГІЧНІ ЧИТАННЯ

Вчора в Кіровограді закінчилися обласні педагогічні читання з актуальних проблем фізичного, військово-патріотичного виховання та початкової військової підготовки. На пленарному засіданні з доповідями виступили завідувач обласно Д. Ю. Стельмухов, офіцер обласного військового комітету С. М. Парамонов, голова обласного спортивного комітету В. І. Галенко, секретар обкому ЛКСМУ В. В. Петраков. Велась розмова про стан і заходи по дальшому удосконаленню фізичного та військово-патріотичного виховання школярів, підготовку учнівської молоді до служби в Збройних Силах СРСР, розвиток фізичної культури і спорту в області, роль комсомолу у вихованні юнаків і дівчат.

Учасники педагогічних читань ознайомилися з виставкою навчально-методичних наочних посібників.

Потім в роботі секцій взяли участь завідувачі та інспектори районними і міськими відділами народної освіти, директори шкіл, організатори позакласної роботи, учителі фізкультури, викладачі військової підготовки, працівники ДЮСШ.

Розроблено конкретні рекомендації щодо поліпшення фізичного, військово-патріотичного виховання школярів.

ПІСЛЯ „ОРЛЯТИ“ — УРОКИ МУЖНОСТІ

УДОСКОНАЛЮВАТИ ПІДГОТОВКУ УЧНІВСЬКОЇ МОЛОДІ ДО СЛУЖБИ В ЗБРОЙНИХ СИЛАХ СРСР

ського, Новомиргородського, Олександрівського і Олександрійського районів військовими керівниками працюють сержанти запасу. Багатьом з них бракує необхідного педагогічного досвіду, і це створює труднощі в підвищенні рівня викладання військової справи. Тому органи народної освіти щільно з військовими комісаріатами велику увагу приділяють підвищенню кваліфікації військових керівників.

Постійна увага приділяється створенню і удосконаленню навчально-матеріальної бази. В кожній школі, де уміло проводиться початкова військова підготовка, обладнані військові кабінети, призначені для зберігання зброї, придбані наочні посібники. В переважній більшості шкіл побудовані й обладнані майданчики для занять з стрілецької підготовки, комплексні містечка, місця для метання гранат. В області майже половина шкіл має свої стрілецькі тир, класи військово-технічної підготовки. Там, де керівники відділів народної освіти, директори і військові керівники проявили більшу активність, широко використали допомогу партійних і радянських органів, шефських організацій, там і добра навчальна база.

Хороший досвід створення на селі необхідних умов для проведення всіх практичних занять, передбачених програмою з початкової військової підготовки, набуто в ряді середніх шкіл Новгородківського району (завідуючий райвно Т. Г. Шевченко). Так, в Новгородківській середній школі № 2 (директор Н. Ф. Козуль, військкерівник В. В. Підлетний) силами учнів при активній підтримці педагогічного колективу і участі громадських і шефських організацій побудовані й обладнані військовий кабінет, клас військово-технічної підготовки, кімната бойової слави, стрілецький майданчик, встановлено містечко, критий 50-метровий тир, протигарячій сховище, спортивний комплекс. Добра навчально-матеріальна

КОМАНДА ХОКЕЙНИХ „ЗІРОК“

Збірна команда Радянського Союзу по хокею з шайбою — п'ятикратний чемпіон Олімпійських ігор.

На фото: нижній ряд (зліва направо): Владислав Третьяк, Володимир Лутченко, Володимир Шадрин, старший тренер Борис Кулагін, Борис Михайлов, Олександр Малцев, Олександр Сидельников.

Середній ряд: тренер Костянтин Локтев, Валерій Харламов, Борис Олександров, Сергій Бабінов, Віктор Жлуктов, Юрій Ляпкін, Сергій Капустін, Олександр Якушев, Володимир Петров, тренер Володимир Юрзинов.

Верхній ряд: лікар Олег Бєлаковський, Олександр Гусєв, Валерій Васильєв, Геннадій Циганков, Віктор Шалимов і масажист Георгій Овсєнко.

Фото І. УТКІНА.
А. П. Н.

СПОРТ ЗМАГАЮТЬСЯ ТРИБОРЦІ

В Олександрійському СПТУ № 1 відбулися районні змагання з військово-прикладного триборства на приз Героя Радянського Союзу М. Д. Захарченка. В них взяли участь команди колгоспів, радгоспів, середніх шкіл,

професійно-технічних училищ та радгоспу-технікуму. Спортсмени мірялися майстерністю з кульової стрільби, на лижні, метали гранату.

Гострою була боротьба за призові місця в першій підгрупі, де виступали команди колгоспів, радгоспів і підприємств. В трьох видах змагань найсильнішою виявилася команда радгоспу імені Гагаріна. В особистому заліку в цій підгрупі кращими були В. Онищенко

(радгосп імені Гагаріна), З. Бербець (колгосп «Перемога»), В. Будяк (радгосп імені Гагаріна) та В. Донченко (колгосп імені Петровського).

У другій підгрупі перемогла команда профтехучилища № 1. А в особистому заліку призові місця вибороли Т. Нікішин (радгосп-технікум), Т. Філіпенко, П. Швайда та О. Гуцал (профтехучилище № 1).

О. СОРОЧАН,
юнкор.

Наша адреса і телефони

316050. ГСП, Кіровоград 50, вул. Луначарського, 36. Телефони: відповідального секретаря та відділу комсомольського життя — 2-45-35, відділу пропаганди, відділу листів і масової роботи — 2-45-36, відділу військово-патріотичного виховання та спорту — 2-46-87.

БК 11052.

Індекс 61197.

Зам. № 70.

Тираж 60 000.

Газета виходить у вівторок, четвер, суботу.

«МОЛОДОП КОМУНАР» — орган Кіровоградського обкому ЛКСМУ, г. Кіровоград.

Друкарня ім. Г. М. Димитрова обласного управління у справах видавництва, поліграфії і книжкової торгівлі, м. Кіровоград, вул. Глінки, 2.

Редактор М. УСПАДЕНКО.